

ჯონ ფაულზი
კოლექციონერი

დიდგუნეს
ბიბლიოთეკა

ჯონ ფაულზი
კოლექციონერი

John Fowles
THE COLLECTOR

Copyright: © J.R. Fowles Ltd 1963 All rights reserved

მთარგმნელი გია ბერაძე

რედაქტორი ირინა ბიაშვილი
სერიის დიზაინერი ბესიკ დანელია
დიზაინერი კახა გოგსაძე

© გამომცემლობა „დიოგენე“, 2013
ყველა უფლება დაცულია.

ISSN 2298-0210
ISBN 978-9941-11-393-2

www.diogene.ge

სარჩევი

1	9
2	165
3	401
4	427

que fors aus ne le sot riens nee

1

როცა სკოლა-პანსიონიდან შინ ბრუნდებოდა, თითქმის ყოველდღე ვხედავდი ხოლმე, რადგან მათი სახლი ზუსტად ქალაქის საბჭოს შენობის პირდაპირ იდგა. ის და მისი უმცროსი და ხშირად გადიოდნენ სახლიდან, ხანდახან ახალგაზრდა კაცებთან ერთადაც, რაც მე, რა თქმა უნდა, არ მომწონდა. როცა დროდადრო დავთრებისგან ვთავისუფლდებოდი, ფანჯარასთან დავდგებოდი ხოლმე, მქრქალ მინებს მიღმა მათ სახლს გადავყურებდი და ხანდახან მას ვხედავდი. სალამოს ჩემს დაკვირვებებს დღიურში ვინერდი. თავიდან X-ით მოვიხსენიებდი, შემდეგ კი, მისი სახელი რომ გავიგე – მ-თი. რამდენჯერმე ქუჩაში შევხვდი, ერთხელ კი ზუსტად მის უკან აღმოვჩნდი რიგში კროსფილ-სტრიტზე მდებარე საჯარო ბიბლიოთეკაში. ერთხელაც არ გამოუხედავს ჩემკენ, მე კი მის კეფასა და გრძელ ნაწნავს შევყურებდი. ღია ფერის თმა ჰქონდა, აბრეშუმით რბილი, თითქოსდა თუთის აბრეშუმხვევიას პარკი ყოფილიყოს. ნაწნავს, თითქმის წელამდე რომ სცემდა, ხან წინ გადაიგდებდა და ხან უკან, ხანაც თავზე იხვევდა. სანამ ჩემი სტუმარი გახდებოდა, მხოლოდ ერთხელ

მომეცა საშუალება, მისი გაშლილი თმა მენახა. სუნთქვა შე-
მეკრა, ისეთი მშვენიერი იყო, სირინოზივით მშვენიერი.

ერთ შაბათ დღეს ბუნების ისტორიის მუზეუმში წავედი და
უკან დაბრუნებისას ის ჩემს ვაგონში აღმოჩნდა. ჩემგან სამი
სკამის იქით იჯდა გვერდულად და წიგნს კითხულობდა. ასე
რომ, მთელი ოცდათხუთმეტი წუთი შემეძლო მისთვის მეც-
ქირა. რომ ვუყურებდი, ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს
პეპლის იშვიათ ეგზემპლარს ვიჭერდი, ფრთხილად, ფრთხი-
ლად ვუახლოვდებოდი, გული ამოვარდნაზე მქონდა, რომ
იტყვიან. მასზე ყოველთვის ისეთი სიტყვებით ვფიქრობდი,
როგორიცაა „მოუხელთებელი“, „იშვიათი“ და „უნატიფესი“
– სხვებისგან განსხვავებული იყო, ძალიან ლამაზებისგანაც
კი. მისი სილამაზის დანახვას ნამდვილი შემფასებელი სჭირ-
დებოდა.

სანამ სკოლაში დადიოდა, მის შესახებ მხოლოდ ის ვი-
ცოდი, რომ მამამისი დოქტორი გრეი იყო და კიდევ ქერცლ-
ფრთიანთა სექციის შეხვედრაზე ყური მოგვარი, დედამისი
ხშირად სვამსო. ერთხელაც დედამისს მაღაზიაში გადავეყარე
და მისი ლაპარაკი გავიგონე. გადაპრანჭული ხმა ჰქონდა
და სახეზე მაკიაჟის სქელი ფენა ედო. მიხვდებოდი, მსმელი
ტიპი რომ იყო.

მერე ჩვენმა ადგილობრივმა გაზეთმა დაწერა, რომ მან
ლონდონის სამხატვრო სასწავლებლის სტიპენდია მოიპოვა.
ძალიან ჭკვიანიო, წერდნენ. სახელიც ისეთივე მშვენიერი
ჰქონია, როგორც თვითონ იყო – მირანდა. ახლა უკვე ვი-
ცოდი, რომ ხელოვნებას სწავლობდა ლონდონში. გაზეთის ამ
სტატიამ თითქოს რაღაც შეცვალა, თითქოს დაგვავახლოვა,
თუმცა, რა თქმა უნდა, ერთმანეთს არ ვიცნობდით.

არ ვიცი, რა მოხდა, მაგრამ პირველი დანახვისთანავე მივხვდი, რომ ის ერთადერთი იყო. რა თქმა უნდა, გიჟი არა ვარ და ვიცოდი, რომ ეს მხოლოდ ოცნება იყო და ოცნებადვე დარჩებოდა, რომ არა ის ფული. დღენიადაგ მასზე ვოცნებობდი, ვთხზავდი ამბებს, რომლებშიც მას ვხვდებოდი, ისეთ რამეებს ვაკეთებდი, რაც მის აღტაცებას იწვევდა, ვქორწინდებოდი მასზე და რაღაც ასეთები. ცუდი არაფერი გამივლია გულში. ეს მხოლოდ შემდეგ... მაგრამ ამას მოგვიანებით აგისხნით.

ჩემს ოცნებებში ის ხატავდა, მე კი ჩემი კოლექციით ვიყავი დაკავებული. წარმოვიდგენდი, როგორ ვუყვარდი, როგორ მოსწონდა ჩემი კოლექცია, როგორ ხატავდა და აფერადებდა მას. როგორ ვმუშაობდით ერთად ლამაზი, თანამედროვე სახლის ვეებერთელაფანჯრიან დიდ ოთახში, რომელშიც ვითომ ქერცლფრთიანთა სექციის შეხვედრა იმართებოდა და მე არ ვდუმდი, როგორც ეს ჩვეულებრივ ხდებოდა ხოლმე, რომ რაიმე არ წამომეროშა, და ჩვენ, მე და ის, მასპინძლები ვიყავით, რომელთაც ყველა პატივისცემით ეპყრობოდა. თვით სილამაზის განსახიერება იყო – ღია ფერის თმით, ნაცრისფერი თვალებით – და, კაცები, რა თქმა უნდა, შურით სკდებოდნენ.

ოცნების კოშკები მხოლოდ მაშინ მენგრეოდა, როცა მას ერთ ბიჭთან ერთად ვხედავდი, თავხედ ტიპთან – აი ისეთთან, სკოლას რომ დაამთავრებენ და მერე სპორტული მანქანით დასეირნობენ. ერთხელ ტოტალიზატორში რიგში ვიდექი ფულის შესატანად, მას კი ფული გამოჰქონდა. გავიგონე, ხუთიანებით მომეცითო, თქვა. არადა, სულ ათი გირვანქა სტერლინგი ჰქონდა ასაღები. აი ასე იქცევიან ეს ტიპები. ჰოდა, ხანდახან ვხედავდი, როგორ ჯდებოდა მირანდა მის მანქანაში, როგორ დასეირნობდნენ ქალაქში ერთად. ასეთ დროს

თანამშრომლებთან ურთიერთობა მეძაბებოდა და ენტომოლოგიური დაკვირვებების დღიურში ნიშანი X არ შემქონდა (ეს ყველაფერი მანამდე ხდებოდა, სანამ ლონდონში წავიდოდა. შემდეგ ის ბიჭი მიატოვა). ასეთ დღეებში ცუდ რაღაცებს წარმოვიდგენდი ხოლმე: ის ტიროდა და მუხლებში მივარდებოდა. ერთხელ ისიც კი წარმოვიდგინე, რომ სახეში გავარტყი – ისე, როგორც ეს ერთმა ბიჭმა გააკეთა რომელიღაც ტელესპექტაკლში. იქნებ სწორედ მაშინ დაიწყო ეს ყველაფერი.

ორი წლის რომ ვიყავი, მამაჩემი ავტოკატასტროფაში დაიღუპა. ეს 1937-ში მოხდა. მამიდა ენი ყოველთვის ამტკიცებდა, რომ მამა დედაჩემმა გაალოთა. სინამდვილეში რა მოხდა, ახლაც არ ვიცი, მაგრამ დედაჩემი მალე წავიდა და მამიდა ენთან დამტოვა – არაფერს დაეძებდა, ოღონდ კი თავისუფლად და მხიარულად ეცხოვრა. ერთხელ, ბავშვობაში, ჩემმა მამიდაშვილმა, მეიბლმა (გახურებული ჩხუბის დროს) მითხრა, დედაშენი ქუჩის ქალია და უცხოელთან ერთად გაიქცაო. იმდენად შტერი ვიყავი, პირდაპირ მამიდა ენისკენ გავექანე და ვკითხე, ასე იყო თუ არა. რა თქმა უნდა, როცა მას სურდა რაიმე დაემალა, ამას მშვენივრად ახერხებდა და მაშინ ასეც მოიქცა. ახლა კი ჩემთვის სულ ერთია და დედაჩემის ნახვა (თუკი ჯერ კიდევ ცოცხალია) არ მინდა. საერთოდ არ მაინტერესებს. მამიდა ენი ხშირად ამბობდა, კიდევ იოლად დავალწიეთ თავი დედაშენსო და მეც ასე ვფიქრობ.

ასე რომ, მამიდა ენიმ და ძია დიკმა აღმზარდეს თავიანთ ქალიშვილთან – მეიბლთან ერთად. მამიდა ენი მამაჩემის უფროსი და იყო.

15 წლის ვიყავი, ძია დიკი რომ გარდაიცვალა. ეს 1950 წელს მოხდა. ერთად წავედით ტრინგის წყალსაცავში სა-